

като стил и поетика и несигурното в опознаването на новите явления е обединено около **героите** в разглеждания цикъл.

Тези герои са реални исторически личности и, най-важното, личности със сложни житейски съдби. Тъкмо личното е, което поддържа местното предание за тях, то е, което е в основата на отношенията между хайдутите-бунтовници, които в известен смисъл са непривични за класическия хайдушки свят. Тези отношения образуват в самата сюжетика на цикъла, и неговото идейно и художествено движение. В центъра на тези отношения естествено стоят Хаджи Димитър и Стефан Караджа.

Веднага трябва да се подчертае, че изпятото за двамата войводи в Източна България показва известно различие с оглед селищата, в които са записани песни за единия или за другия – повечето от творбите за Хаджи Димитър се пеят в Сливенско, докато за Стефан Караджа – в селата около град Ямбол. Вероятно по тази причина се пораждат и определени различия в песенната повед на двамата. Но това са различия в самия цикъл, където водещата фигура си остава **войводата** – Хаджи Димитър.

7

Както се каза, Сливенският балкан никога не е осиромашавал на хайдушки войводи. И както всички те са били различни по достойнство, така различен е бил и интересът на творците на местния фолклор към тях. Сътвореното за Хаджи Димитър надминава изпятото и за най-личните му предходници. Обитава през последните годни от хайдутуването си най-вече горите над Жеравна, той вероятно е привлякъл вниманието на певците и с някои моменти от личния си живот, и с делата на дружината му, и дори с немаловажната подробност, че тази дружина е носела знаме от зелен плат с лъв в средата. И затова повече от песните са пропити с възхищение тъкмо от дружината, от нейния **войвода**. Войводата на дружината е онази фигура, която в известен смисъл определя очарованието на целия ;цикъл, включително песните за Стефан Караджа.

Разбира се, певците се интересуват най-живо от това – **как се става хайдутин**. В случая с Хаджи Димитър в потока на години-